

Sp. 115. Tillaga til þingsályktunar [97. mál]

um að menntamálaráðherra beiti sér fyrir hreyfingu til að auka þátttöku almennings í íþróttum.

Flm. Jónas Árnason.

Alþingi ályktar að skora á menntamálaráðherra að beita sér fyrir því, að hrundið verði af stað hreyfingu til að auka skilning þjóðarinnar á þýðingu líkamsþjálfunar fyrir fólk á öllum aldri og hvetja til almennrar þátttöku í íþróttum.

Greinargerð.

Á síðustu árum hefur margri góðri hugsjón verið vel á veg komið með sameiginlegu átaki hins opinbera, ýmissa félaga og samtaka og einstaklinga. Tvö dæmi skulu nefnd:

1. Herferðin undir kjörorðinu: „Hreint land — fagurt land“ virðist óðum nálgast það takmark að venja Íslendinga af gamalgrónum sóðaskap og kenna þeim að umgangast land sitt eins og siðað fólk.

2. Landgræðsluhugsjónin hefur heillað svo eldri sem yngri, að vonir standa til, að fræðreifing úr höndum áhugasamra sjálfboðaliða muni nú senn hvað liður stöðva helzti landa sigurgöngu eyðingar og uppblásturs í landinu.

Hvort tveggja þetta hefði fyrir mátt verða. Og það er kominn tími til að taka með sama hætti fyrir enn eitt verkefni, engu síður mikilvægt en þessi tvö, sem nú voru nefnd.

Guðmundur Þórarinsson íþróttakennari hefur skrifað greinar í Skinfxa, tímarit UMFÍ, þar sem hann hvetur til, að hafin verði viðtæk hreyfing undir kjörorðinu: „Íþróttir fyrir alla“. Fara hér á eftir glefsur úr greinum Guðmundar:

„Lífeðlisfræðingar ýmissa landa hafa á síðustu árum veitt athygli sífellt örrari aldursbreytingum manna. Einkenni, sem áður komu ekki oft í ljós og þá seint á ævinni, koma nú fram fyrir og eru miklum mun algengari.

Eftir langar rannsóknir og flóknar og miklar umhugsanir hafa margir þeirra gert heyrinkunna þá skoðun sína, að margar af aldursbreytingum mannlíkamans stafi að mestu leyti af hreyfingarleysi og vegna þess að taugakerfi líkamans starfi ekki nógu vel.

Hreyfingarleysið eigi svo rót sína að rekja til velferðarríkis nútímans, með sínum aukna vélakosti og viðeigandi breytingum á vinnu og vinnuaðferðum fólks.

Því sé raunverulega ekki um annað að ræða í þessu efni en að fólkið sjálft verði sér úti um þá hreyfingu, sem líkamanum sé nauðsynleg, en vinnan skapi því ekki lengur.

Ég átti því láni að fagna að starfa að íþróttakennslu og íþróttamennt meðal frænda okkar Svía, og var þá ekki hægt annað en komast í nán kynni við og hrífast af öllu starfi þeirra að aukinni líkamsrækt almennings, er á þeirra tungu nefnist „hálsotræning“ og ég hef þýtt eftir merkingu orðanna og nefni heilsuþjálfun.

Þessi þjálfun hefur það að markmiði, og á það er lögð afar mikil áherzla, að skapa þjóðinni allri, ekki aðeins einstökum afreksmönnum, heldur öllum almenningsi, meira úthald — þol — en hvar einstaklingur hefur þörf fyrir við dagleg störf sín, þegar þau eru hvað erfiðust. Með öðrum orðum, að hver einstaklingur komi sér upp varasjóði þreks og úthalds, svo að daglegt starf geti ætíð farið honum létt úr hendi, enda þótt það óvænt verði miklum mun erfiðara en venjulega.

Þetta er á öllum Norðurlöndum nefnt sama nafninu og kallað „kondition“ — þol.

Ráðið til að afla sér þessa þols, sem sífellt er þar hamrað á og allir eru sannfærðir um að sé öllum til góðs, sem eftir því fara, er að fara út eftir vinnu og hreyfa sig — „motionera“.

Að áróður þessi beri árangur, má glögglega sjá dag hvern, því að fólk fjölmennir út í skóginn og náttúruna til þess að fara þar sinn æfingahring, misjafnlega langan og erfiðan eins og ætíð, þegar margir eru að. Það er gaman að vera viðstaddur, þegar þetta fólk kemur til baka eftir langan eða skamman tíma mjög misjafnlega þreytt, því að allir eru þá jafnkátir og andlega endurnærðir.“

Sams konar hreyfing og þessi, sem Guðmundur Þórarinsson hefur kynnt af eigin raun í Svíþjóð, hefur nú um nær þriggja ára skeið eflzt svo mjög hjá annarri frændþjóð okkar, Norðmönnum, að þar er nú um að ræða sannkallaða þjóðarhreyfingu. Forstjóra Upplýsingaþjónustu Íþróttasambands Noregs, Per Hauge-Moe, var boðið að sitja 37. fund Sambandsráðs ÍSÍ 27. sept. s.l., og flutti hann þar greinargott erindi um þessa hreyfingu. Erindi þetta er hægt að fá fjölritað hjá skrifstofu ÍSÍ. Þar kemur fram, að sá mikli árangur, sem náðst hefur á þessum vettvangi í Noregi, er að þakka sameiginlegu átaki hins opinbera og íþróttahreyfingarinnar og samstilltum áróðri tímarita, dagblaða, hljóðvarps og sjónvarps.

Áskoruninni í þeirri tillögu, sem hér er flutt, er beint til menntamálaráðherra. Með því er þó ekki ætlað til, að öll framkvæmd mæði á honum, heldur að hann eigi frumkvæðið fyrir hönd hins opinbera, til að mynda með því að kalla saman ráð-

stefnu um málið, en síðan er þess að vænta, að nógu margir dugandi aðilar fylgi málinu eftir með skipulagningu og áróðri, íþróttahreyfingin sjálf og ungmennafélags-
hreyfingin og fleiri samtök, blöð, hljóðvarp, sjónvarp o. s. frv. — Þ. e. a. s. sömu
aðilar og vakið hafa til svo gifturíks árangurs hugsjónirnar um landgræðsluna og
„Hreint land — fagurt land“.